

TRANSLATØRDAGEN 2023
lørdag 28. oktober
Thon Hotel Opera, Dronning Eufemias gate 4, 0191 Oslo

PROGRAM

- 09.00** **Registrering.** Kaffe/te, lett servering
- 10.15** **Åpning av Translatørdagen 2023**
v/Bård Andreas Skjeggstad, leder i Statsautoriserte
translatørers forening
- 10.30** ***Oversettelse og makt i dagens Norge***
v/Sandra Louise Halverson, professor i oversettelse og
fagspråklig kommunikasjon ved Universitetet i Agder
- 11.10** **Pause.** Kaffe/te
- 11.30** ***Språkloven, språkteknologi og Språkbanken – hvordan
henger de sammen?***
v/Kristine Eide, seniorrådgiver for IKT-saker, seksjonen
for fagspråk og språk i samfunn og høyere utdanning i
Språkrådet
- 12.10** ***My journey as a linguist working with AI***
v/Christelle Maignan, Knowledge Engineer, Amazon Alexa
AI, og tidligere oversetter
- 12.50** **Lunsjpause.** Lunsjbuffet, Scala restaurant (3. etasje, åpner
kl. 13.00)
- 14.00** ***Kjønn, språk og makt***
v/Helene Uri, forfatter og språkviter
- 14.40** **Pause.** Kaffe/te, lett servering
- 15.00** ***World Law Dictionary-prosjektet***
v/Michael Krallmann og William Peter Nordan
- 15.40** **Avsluttende kommentarer**

Konferansier for dagen: Nebojša Matić, medlem STF

Translatørdagen 2023

Om foredragene og foredragsholderne

Oversettelse og makt i dagens Norge

v/Sandra Louise Halverson

Sammendrag

Til tross for at oversettelsesaktiviteten i Norge er omfattende og helt sentral for store deler av norsk samfunnsliv, er det liten offentlig oppmerksomhet viet den makten oversetteren har over det språklige budskapet, eller de samfunnsmessige maktforholdene som styrer hva som blir oversatt, av hvem, når og hvordan. Samtidig er utdannings- og forskningsaktiviteten på feltet relativt begrenset i Norge sammenlignet med for eksempel flere andre europeiske land. Det er kanskje ikke rart at både profesjonen og academia har liten gjennomslagskraft i offentligheten når arbeidspresset er stort og gruppene er under press fra ulike kanter. Spiller det noe rolle at maktutøvelse knyttet til oversettelse ikke blir opplyst, debattert eller forstått av allmennheten? I dette innlegget vil Sandra Louise Halverson skissere noen konsekvenser av denne situasjonen og kort nevne noen forsøk på å øke synligheten i utdanningssektoren.

Om foredragsholderen

Sandra Louise Halverson er professor i oversettelse og fagspråklig kommunikasjon ved Universitetet i Agder, der hun er studieprogramleder for Norges eneste gradsgivende oversetterutdanning. Hun er også leder for Agder forum for oversettelsesvitenskap og styreleder for den nasjonale Forening for oversettelses- og tolkeforskning. Hun er selv statsautorisert translatør mellom engelsk og norsk.

Språkloven, språkteknologi og Språkbanken – hvordan henger de sammen?

v/Kristine Eide

Sammendrag

1. januar 2022 trådte Norges nye språklov i kraft. Den skal sikre norsk som samfunnsbærende språk og fremme likestilling mellom bokmål og nynorsk. For at offentlige virksomheter skal oppfylle språkkravene, vil de trenge god, norsk språkteknologi, særlig med tanke på digitaliseringen av offentlig sektor. Språkrådet er derfor opptatt av at kvaliteten på språket i språkteknologien skal være like bra på norsk som på engelsk, og virke på både bokmål og nynorsk.

For eksempel skal maskinoversettelse virke like bra på nynorsk som på bokmål. I dag gjør den ikke det. En av de viktigste årsakene er mangel på språkdata, særlig nynorske data. I dette innlegget snakker Kristine om hvordan Språkrådet jobber sammen med Språkbanken ved Nasjonalbiblioteket med å samle inn norske språkdata som kan gjøre norsk språkteknologi bedre. Hun vil forklare hvorfor det er nødvendig med en nasjonal dugnad for å skaffe til veie nok kvalitetssikrede norske data, og hva slags data offentlige virksomheter trenger for en effektiv digitalisering.

Om foredragsholderen

Kristine Eide er seniorrådgiver for IKT-saker i seksjonen for fagspråk og språk i samfunn og høyere utdanning i Språkrådet. Hun arbeider med å sikre

grunnlagsressurser til norsk språkteknologi, med datadeling og med å veilede offentlig sektor i hvilke krav som stilles i anskaffelser av nye, språkteknologiske produkter.

My journey as a linguist working with AI

v/Christelle Maignan

Sammendrag

From freelance translator to knowledge engineer working with AI experts and software engineers to make Alexa multilingual, Christelle deep-dives into her journey of developing skills she had never considered before. In this presentation, she will discuss the array of techniques employed to help Amazon's digital assistant understand and answer customer questions. She will also cover the different types of artificial intelligence used in the process.

Key takeaways:

- Insights into how Alexa handles multiple languages
- An overview of the different types of AI and how Alexa uses them
- Insights into career opportunities for linguists in tech

Om foredragsholderen

Christelle Maignan is a multilingual knowledge engineer at Amazon Alexa, where she works alongside AI experts and software engineers to build the technology that powers Alexa's ability to speak multiple languages. Prior to joining Amazon, her background was in languages and intercultural studies. She had a 20-year-long career in translation, including 14 years as a freelance translator.

Kjønn, språk og makt

v/Helene Uri

Sammendrag

Mange hverdagsord har vært med oss i hundrevis av år og er dermed broer tilbake til et samfunn og en levemåte som vi har forlatt. Holdningene til kvinners seksuelle «renhet» gjenfinnes for eksempel i et ord som *jomfruhinne*. At det er mannen som naturligvis har de ledende stillingene, ser vi i ordet *formann* og i behovet for å spesifisere kjønn hvis det ikke er en mann som er *direktør*, men en *kvinnelig direktør*. Det er også lett å ty til ordet *gjerningsmann*, som om kvinner er hevet over kriminell atferd.

Vi oppnår ikke likestilling mellom kjønnene ved å erstatte *talsmann* med det kjønnsnøytrale *talsperson*. Men da *helsesøster* i 2018 skiftet navn til *helsesykepleier*, steg antallet mannlige søkere. Ord påvirker oss, og hvilke ord vi bruker, er langt fra likegyldig.

Om foredragsholderen

Helene Uri er forfatter og språkviter. Hun har skrevet rundt 40 bøker, både romaner og fagbøker, er oversatt til 20 språk og har vunnet flere priser, blant annet Brageprisen.

World Law Dictionary-prosjektet

v/Michael Krallmann og William Peter Nordan

Sammendrag

Formålet med prosjektet World Law Dictionary (WLD) er å skape verdens beste og største flerspråklige juridiske ordbok, en samlet database for verdens juridiske språk. Prosjektet er internasjonalt, og arbeidet foregår i en rekke land. Foredragsholderne er ansvarlige for den norske delen av prosjektet og vil snakke om konseptet bak WLD og om hvordan den norsk-engelske ordboken er laget (med innsikt i *back-end*-systemet), gi en praktisk demonstrasjon av ordbokens brukergrensesnitt, forklare hvordan man får tilgang til WLD, og hvordan man kan foreslå nye ord og uttrykk/begrep.

Om foredragsholderne

William Nordan og Michael Krallmann utgjør redaksjonsteamet for WLD Norway. De har begge advokatutdannelse – fra hhv. Norge og England – og er mangeårige medlemmer av STF. William er partner i advokatfirmaet Berngaard, der han hovedsakelig jobber med kontraktsrett og tvisteløsning på eiendomsrettsområdet. Michael har tidligere jobbet med patent- og varemerketvister i London, jobbet i Utenriksdepartementets oversettelsesenheter og driver til daglig oversettelsesbyrået Legaltrans AS. Han er også partner i selskapet bak World Law Dictionary-prosjektet – TransLegal.

William og Michael har samarbeidet om oversettelse til engelsk av en rekke sentrale lover de siste årene, bl.a. straffeloven av 2005 og utlendingsloven.